

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Факультет соціальних технологій, оздоровлення та реабілітації
Кафедра соціальної роботи

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ

Методичні вказівки

до проходження переддипломної практики
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
освітньої програми «Соціально-правовий захист»
галузі знань 23 «Соціальна робота»
спеціальності 231 «Соціальна робота»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
соціальної роботи
протокол №1 від 27.08.2021 р.

Соціально-правовий захист. Методичні вказівки до проходження переддипломної практики для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» освітньої програми «Соціально-правовий захист» галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота». Укладачі: Коленіченко Т.І., Острянюк Т.С – Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. – 35 с.

Укладачі: Коленіченко Т.І., кандидат педагогічних наук, доцент, зав.кафедри соціальної роботи

Острянюк Т.С. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи

Відповідальний за випуск: Ревко Альона Миколаївна, заступник завідувача кафедри соціальної роботи, доктор економічних наук, професор

Рецензент: Нагорна Н.С., кандидат психологічних наук, доцент

У методичних вказівках визначено мету і завдання переддипломної практики, вимоги до знань і вмінь; особливості організації та керівництва практикою; інформаційний обсяг переддипломної практики; форми та методи контролю; рекомендована література; додатки. Визначено індивідуальні завдання, під час виконання яких здобувачі вищої освіти удосконалюють вміння розробляти програму дослідження щодо детального проведення його основних етапів; здійснювати аналітичний огляд вітчизняних та іноземних джерел відповідно до наукової проблеми дослідження кваліфікаційної роботи; визначати проблему дослідження, обґрунтовувати її актуальність. Методичні вказівки призначено для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр», які навчаються за спеціальністю «Соціальна робота», а також викладачів, фахівців з соціальної роботи.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	5
2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	5
2.1. Мета практики	5
2.2. Завдання практики.....	5
2.3. Вимоги до знань і вмінь.....	6
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ	8
3.1. Бази практики	8
3.2. Обов'язки здобувачів вищої освіти при проходженні практики.....	8
3.3 Обов'язки керівників практики від кафедри	8
4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	9
4.1. Аналіз наукової діяльності закладів (установ) та їх досвіду проведення наукових досліджень.....	10
4.2. Методика підготовки публікацій, доповідей за результатами конкретного наукового дослідження	11
4.3. Індивідуальні завдання.....	12
4.4. Документи та звітність.....	12
4.4.1. Щоденник практики	13
4.4.2. Структура звіту про практику та вимоги до його складових	14
5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	15
5.1. Підведення підсумків практики	15
5.2. Оцінювання результатів практики.....	16
5.2.1. Розподіл балів при оцінюванні переддипломної практики керівником практики	17
5.2.2. Критерії оцінювання результатів практики.....	17
6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	17
ДОДАТКИ.....	20

Вступ

Магістр – освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти особи, яка на основі освітнього рівня бакалавр здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у різних сферах діяльності.

Переддипломна практика є обов'язковим компонентом освітньої програми для здобуття освітнього рівня магістра з відповідної спеціальності і має на меті набуття здобувачем вищої освіти професійних навичок та вмінь здійснення самостійної науково-дослідної роботи.

Методичні вказівки призначені для організації та проведення переддипломної практики магістранта другого року навчання факультету соціальних технологій, оздоровлення та реабілітації Національного університету «Чернігівська політехніка» зі спеціальності 231 – «Соціальна робота». Для студента-магістранта важливо не тільки знати основні положення, характерні для кваліфікаційної роботи, але мати загальне уявлення про методологію наукової роботи, здобути досвід в організації своєї роботи, у використанні методів наукового пізнання та застосуванні логічних законів і правил. У даних методичних вказівках розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків переддипломної практики здобувачів вищої освіти.

Переддипломна практика проводиться згідно з „Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України”, затвердженим наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року №93, «Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка», «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

2.1 Мета практики

Мета переддипломної практики полягає в забезпеченні розуміння здобувачами вищої освіти ролі і значення науково-дослідної роботи в процесі прийняття управлінських рішень у майбутній професійній діяльності; формуванні навичок організації та виконання науково-дослідних завдань; розвитку творчого мислення в процесі виконання наукових досліджень.

Метою переддипломної практики є поглиблення та закріплення здобувачами вищої освіти теоретичних знань із соціальної роботи, одержаних при вивченні відповідних курсів соціальної спрямованості; набуття ними навичок та вмінь самостійної практичної діяльності за спеціальністю 231 – «Соціальна робота» безпосередньо в умовах наукового та виробничого середовища, а також здійснення роботи, спрямованої на збір науково-дослідних матеріалів, узагальнення досвіду соціальної роботи у кваліфікаційній роботі.

Об'єкти практики: соціальні інституції (державні установи та громадські організації), що надають соціальні послуги та здійснюють діяльність у сфері соціальної профілактики, соціальної реабілітації, соціальної опіки та патронажу, соціального консультування та відповідають спрямованості кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти).

2.2. Завдання практики

1. Ознайомитися з актуальними проблемами наукових досліджень та досвідом з практичного оволодіння прийомами науково-дослідної діяльності;
2. Ознайомитися з науковою проблематикою й результатами дослідної діяльності закладів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень.
3. Здійснити аналітичний огляд вітчизняних та іноземних джерел за обраним напрямом дослідження.
4. Здійснити наукове обґрунтування результатів дослідження.

5. Оволодіти методикою визначення проблеми дослідження, обґрунтування її актуальності та опису теоретичних підходів її вивчення.
6. Розробити методику проведення наукового дослідження.
7. Описати методологію та розробити програму дослідження щодо детального проведення його основних етапів, методів збору даних, способів вибору респондентів та необхідних ресурсів.
8. Оволодіти основними етичними принципами дослідження згідно завдань магістерського дослідження та методів, що будуть застосовуватися.
9. Провести емпіричне дослідження відповідно теми кваліфікаційної роботи.
10. Підготувати матеріали дослідження у форматі публікацій (наукова стаття, тези наукової доповіді).

Окрім означених завдань під час переддипломної практики кожний здобувач вищої освіти виконує індивідуальне завдання (Додаток Д), що безпосередньо пов'язане з темою кваліфікаційної роботи. Основний зміст цього завдання полягає в проведенні емпіричного дослідження, результати якого використовуються здобувачем вищої освіти для написання роботи. Умовами, які забезпечують необхідну якість здійснюваного емпіричного дослідження є: попередня розробка програми дослідження, узгодження її з керівником кваліфікаційної роботи і керівником практики від базового закладу та вирішення з ним організаційних питань щодо її реалізації. Результати виконання індивідуального завдання оформлюються у вигляді звіту про проведене емпіричне дослідження.

2.3. Вимоги до знань і вмінь

В результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- методологічні особливості науково-дослідницької діяльності в сфері соціальної роботи;
- особливості науково-дослідницької діяльності, їх впливу на взаємозв'язок результатів дослідження з процесом проектування, моделювання й організацією дослідження;

- особливості вибору теоретичних основ дослідження, методичного та практичного інструментарію дослідження, постановки цілей і завдань дослідження, розробки й проведення наукових досліджень у сфері соціальної роботи;

- сутність та особливості застосування основних методів збору та аналізу даних дослідження, засоби їх презентації

- основні процедури та техніки емпіричного дослідження.

уміти:

- застосовувати знання, навички та уміння, що отримані під час навчання в самостійній науково-дослідницькій діяльності;

- виявляти й аналізувати тенденції та перспективні напрями наукових досліджень в соціальній роботі;

- організовувати наукове дослідження згідно з сучасною методологією науки та дотримання етапності і логіки проведення дослідження;

- обирати та застосовувати сучасні методи збору, аналізу та обробки наукової інформації;

- представити отримані результати дослідження у форматі звітів, статей, тез наукових доповідей, презентацій;

- застосовувати сучасні інформаційні технології для пошуку, отримання та аналізу наукової інформації;

- оформлювати пропозиції та практичні рекомендації для методичних розробок соціальних програм і проєктів, тренінгів, навчальних занять різного спрямування.

- підбирати техніки дослідження;

- розробляти методiku наукових досліджень і пропозиції з проблеми дослідження;

- обґрунтовувати результати наукових досліджень;

- працювати з науковою літературою, складати бібліографію;

- оформляти результати дослідження у вигляді кваліфікаційної роботи.

Зазначений перелік знань та вмінь формують складові компоненти готовності майбутніх фахівців до науково-дослідної роботи, під якою розуміється особливий вид інтелектуально-творчої діяльності, що виникає в результаті

функціонування механізмів пошукової активності і базується на основі дослідницької поведінки. При цьому науково-дослідна робота не вичерпується наявністю пошукової активності, вона передбачає також аналіз отриманих результатів, їх оцінку, прогнозування, побудову гіпотез, моделювання тощо.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

3.1. Бази практики

Базами переддипломної практики можуть бути: територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг), управління праці та соціального захисту населення обласного, міського, районного рівнів, установи системи соціального захисту населення, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центри реабілітації людей з інвалідністю, інші державні та недержавні установи соціальної сфери, громадські та благодійні організації та фонди.

З базами практики Університет завчасно укладає угоди на її проведення за встановленою формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або терміном до п'яти років.

3.2. Обов'язки здобувачів вищої освіти при проходженні практики

Здобувачі вищої освіти при проходженні практики **зобов'язані:**

- до початку практики одержати від керівника практики кафедри інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки й консультації щодо оформлення необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

- нести відповідальність за виконану роботу, її результати, за довірені їм документи;

- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці та техніки безпеки та виробничої санітарії;

- своєчасно подати керівнику практики необхідні звітні документи та захистити результати практики.

3.3. Обов'язки керівників практики від кафедри

- Ознайомлює здобувачів вищої освіти із системою звітності з практики прийнятою на кафедрі, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, прикладу оформлення виконаного індивідуального завдання;

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та до прибуття здобувачів вищої освіти вживає відповідні заходи, а саме: повідомляє про термін проходження практики і кількісний склад здобувачів вищої освіти, які будуть направлені на практику; забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж про порядок проходження практики, роз'яснює здобувачам вищої освіти їх права і обов'язки, інформує про мету та завдання практики, знайомить з програмою, видає необхідні документи /направлення, програму, методичні рекомендації, індивідуальні завдання і ін./; повідомляє про систему звітності з практики, тобто: подання письмового щоденника-звіту, оформлення виконаного індивідуального завдання, направлення, характеристики.

- керує науково-дослідницькою роботою здобувачів вищої освіти, передбаченою завданням кафедри;

- надає здобувачам вищої освіти методичну допомогу, контролює виконання ними правил внутрішнього трудового розпорядку;

- надає необхідну методичну допомогу керівникам, призначеним від бази практики;

- здійснює методичне керівництво практикою, контролює виконання здобувачами вищої освіти, ведення і оформлення щоденника-звіту за результатами практики;

- перевіряє звітну документацію і оцінює результати виконання програми практики;

- у складі комісії приймає заліки з практики і в триденний строк подає завідувачу практикою письмовий звіт про результати проведення практики здобувачів вищої освіти /із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення/.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст практики визначається вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньої програми підготовки магістрів за спеціальністю 231 «Соціальна робота».

Алгоритм проходження практики визначається специфікою бази практики, індивідуальним завданням.

Важливою складовою змісту практики виступають також індивідуальні завдання, які обираються здобувачами вищої освіти відповідно до їх нахилів, наукових інтересів, можливостей бази практики та попередньо обговорюються з керівниками практики.

4.1 Аналіз наукової діяльності закладів (установ) та їх досвіду проведення наукових досліджень

Ознайомитися з науковою проблематикою й результатами аналітико-дослідної діяльності закладів та їх провідних спеціалістів, які проводять науково-дослідні роботи або здійснюють розробки й мають наукові здобутки у сфері наукової проблематики кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти

Назва навчального (соціального) закладу – бази практики _____

Адреса _____

Телефон _____

Основні наукові напрями досліджень бази практики _____

Тематика науково-дослідної та експериментальної роботи

Наукові публікації, публікації навчально-методичного спрямування

П.І.Б.	Вид публікації, назва	Рік видання

Організація науково-дослідної та експериментальної роботи

Завдання науково-дослідної роботи бази практики

Види та форми науково-дослідної роботи бази практики

Тематика наукових заходів (конференції, круглі столи, проекти)

4.2 Методика підготовки публікацій, доповідей за результатами конкретного наукового дослідження

Створення плану-проспекту наукової статті, що містить виклад попередніх, проміжних або кінцевих результатів дослідження.

Вибір теми для попереднього висвітлення конкретного окремого питання

Опрацювання (підбір) літературних джерел

Складання плану написання статті та чітке його дотримання:

1. Вступ
2. Основні (останнім за часом) дослідження і публікації
3. Формулювання мети статті
4. Виклад змісту власного дослідження
5. Висновок

Вибір наукового журналу для публікації та оформлення статті за його вимогами

Підготувати тези наукової доповіді, що містить повідомлення про попередні результати дослідження для виступу на науково-практичній конференції (науково-методичному семінарі)

(тези наукової доповіді, що підготовлено до виступу на науково-практичній конференції, науково-методичному семінарі додаються до звіту)

Назва тез доповіді, що коротко відображає головну ідею, думку, положення (2-5 слів)

1. Актуальність проблеми
2. Стан розробки проблеми (перелік вчених, які розробляли різні аспекти визначеної проблеми)
3. Наявність проблемної ситуації
4. Необхідність її вивчення, вдосконалення з огляду на сучасний стан її розробки, втілення
5. Основна ідея, положення, висновки дослідження, методи досягнення результатів
6. Основні результати дослідження, їх значення для розвитку теорії соціальної роботи та (або) практики

4.3 Індивідуальне завдання

Є обов'язковою частиною звіту про проходження переддипломної практики (Додаток Д). Виконується з метою формування у здобувачів вищої освіти навичок самостійної роботи, уміння використовувати теоретичні знання в конкретних видах діяльності, аналізувати і оцінювати практику роботи установ соціальної сфери на основі теоретичних знань, які вони одержали в закладі.

Теми індивідуальних завдань можуть коригуватись залежно від умов роботи установ – бази практики.

Спеціальний час для написання індивідуального завдання не відводиться, воно виконується одночасно з проходженням тем практики. Індивідуальні завдання розробляються викладачами кафедри соціальної роботи та затверджуються на засіданні кафедри. Безпосередній керівник практики в установі соціальної сфери надає здобувачам вищої освіти допомогу в зборі необхідного матеріалу (бланки, документи, література), контролює виконання завдання.

4.4 Документи та звітність

Після закінчення практики здобувач вищої освіти повинен подати на кафедру наступні документи: щоденник про проходження практики, підписаний і засвідчений належним чином; звіт про виконання програми підписаний і засвідчений належним чином; звіт про виконання програми практики; характеристику з місця проходження практики; індивідуальне завдання.

4.4.1 Щоденник практики

У період проходження практики здобувачі вищої освіти повинні систематично, грамотно і акуратно вести щоденник практики. Зміст щоденника повинен охоплювати всю програму практики. Щоденник необхідно заповнювати кожен день, описувати всю роботу, виконану практикантом, її організацію. Щоденник повинен містити аналіз проведеної роботи. Можна також зробити висновки і пропозиції про шляхи подальшого удосконалення роботи бази практики.

Одночасно із заповненням щоденника потрібно накопичувати документи з кожної теми (чисті бланки документів не додаються). Всі документи повинні бути заповнені, пронумеровані і підшиті за темами програми в окремій папці.

Після проходження практики здобувач вищої освіти повинен зробити висновки і пропозиції з кожної теми.

Щоб уникнути втрати службових документів, в кінці щоденника треба зробити такий запис:

„Всі службові документи, які були в моєму користуванні, здані”.

Дата

Підпис практиканта

Підпис керівника бази практики або іншої відповідальної особи (завірений печаткою).

Щоденник засвідчується підписом безпосереднього керівника бази практики і печаткою.

До щоденника слід додати висновок керівника практики.

У триденний строк після закінчення практики здобувач вищої освіти повинен здати в заклад вищої освіти:

- щоденник про проходження практики, підписаний і засвідчений належним чином з доданням документів;
- звіт про виконання програми практики з індивідуальним завданням;
- характеристику, в якій міститься відгук про роботу здобувача вищої освіти;
- направлення з оцінкою, відповідними підписами і печаткою.

В характеристиці мають бути відображені такі відомості:

1. Прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти.
2. Місце бази проходження практики.
3. Ставлення практиканта до роботи.
4. Якість виконаної роботи, ступінь опанування практичними навичками.
5. Недоліки в теоретичній підготовці здобувача вищої освіти, виявлені в процесі практики.

Характеристика засвідчується підписами керівника бази практики та печаткою.

4.4.2 Структура звіту про практику та вимоги до його складових

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Формою звітності здобувача вищої освіти за практику є письмовий звіт. Звіт має містити відомості про виконання усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури.

Типова форма щоденника, титульний аркуш, остання сторінка звіту та індивідуальне завдання представлені в додатках А-Д.

У загальній частині звіту зазначається:

- 1) місце проходження практики, строк і послідовність виконання програми;
- 2) структура бази практики;
- 3) відомості про види діяльності бази практики;

- 4) узагальнена характеристика виробничого процесу бази практики;
- 5) професійні обов'язки фахівців щодо забезпечення організації виробничого процесу, його реалізації та управління;
- 6) види виконання робіт за етапами проходження практики;
- 7) зміст виконання робіт та їх коротка характеристика;
- 8) висновки про проходження практики і пропозиції щодо вдосконалення;
- 9) список використаної літератури.

Друга частина звіту має містити результати виконання індивідуального завдання на практику. Індивідуальне завдання повинно містити рішення практичного характеру та його оцінку.

Загальний обсяг звіту науково-дослідницької практики – не менше 25 сторінок формату А4.

Складений звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок. Аркуші звіту повинні бути зшиті.

Звіт рецензується і затверджується керівником бази практики та перевіряється керівником практики від університету.

Всі матеріали практики подаються у спеціальній обкладинці на кафедру, де вони реєструються у спеціальному журналі, а потім письмовий звіт разом з направленням на практику, індивідуальним завданням і характеристикою подається на рецензування керівнику практики від кафедри.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

5.1. Підведення підсумків практики

Після закінчення строку проходження практики здобувачі вищої освіти у письмовому вигляді звітують про виконання плану та індивідуального завдання практики. Загальна і характерна форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики, а також керівником практики від кафедри.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденником, характеристикою, рецензіями тощо) подається на рецензування керівникові практики від кафедри.

У звіті мають бути відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки та пропозиції, список використаних джерел.

Здобувачі вищої освіти звітують про проходження практики перед комісією, призначеною завідуючим кафедрою, до складу якої входять керівники практики від кафедри. Захист практики проводиться в усній формі. Комісія приймає диференційований залік у здобувачів вищої освіти протягом перших п'яти днів після закінчення практики або протягом перших десяти днів семестру, який починається після закінчення практики (з переддипломної – в перші п'ять днів після практики). Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти за підписами членів комісії.

5.2. Оцінювання результатів практики

Оцінювання здійснюється за національною шкалою та шкалою ECTS. Залікові відомості з практик, що проводяться влітку, викладач підписує та здає особисто в деканат до початку нового навчального року або протягом перших десяти днів семестру, який починається після закінчення практики.

При оцінюванні практики враховується виконання загальної частини звіту, індивідуального завдання, характеристика керівника бази практики, оцінка в направленні.

Особлива увага приділяється ставленню здобувача вищої освіти до роботи, його самостійності, вмінню робити висновки та рекомендації.

Оцінка з практики, що проводиться влітку, враховується при нарахуванні стипендії за результатами наступного семестрового контролю.

Результат заліку за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, журнал обліку успішності за підписом голови і членів комісії та враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю. Оцінка проходження практики проставляється в додаток до диплому.

Здобувачу вищої освіти, який не приступив до практики своєчасно з поважних причин призначається проходження практики в інший період (відповідно до індивідуального графіку).

У разі отримання незадовільної оцінки за проходження практики, перескладання допускається не більше двох разів. При повторному перескладанні диференційований залік у здобувача вищої освіти може приймати комісія, яка створюється деканом. Оцінка комісії є остаточною. Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку після другого перескладання, вважається таким, що не виконав навчальний план та може бути відрахований з Університету.

Підсумки проведення кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр щорічно.

5.2.1. Розподіл балів при оцінюванні переддипломної практики керівником практики

№ п/п	Елементи оцінювання	Кількість балів
1	Проходження практики (відвідування)	20
2	<i>Захист звіту з практики:</i> - виконано на 90-100% і захищено; - виконано на 90-100% і не захищено, або на 75-89% і захищено; - виконано на 75-89% і не захищено, або на 61-74% і захищено; - виконано на 61-74% і не захищено, або на 60% і захищено; - виконано менш ніж на 60% і не захищено.	70 55 45 35 25
3	Якість оформлення звіту з науково-дослідницької практики	10
4	<i>Штрафне знімання балів:</i> - несвоєчасна здача звіту з практики; - недостатнє розкриття усіх необхідних питань.	10 10

5.2.2. Критерії оцінювання результатів практики

Оцінка за системою ECTS	Визначення	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною системою
A	Відмінно	90-100	Відмінно

BC	Добре	75-89	Добре
DE	Задовільно	60-74	Задовільно
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	1-59	Незадовільно

6. Рекомендована література

Основна

1. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
2. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Кобилянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
3. Наказ «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: Затв. Міністерством освіти України від 08.04.93 № 93 - [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>.
4. Семігіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
5. Ярошук Л. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., оновл. Saarbrücken-Riga: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019. 162 с.

Допоміжна

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. К.: „Україна”, 1996. 56 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004). - [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» (Із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради, 2000, № 35, ст. 290. - [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>

4. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (Із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної ради, 1993, № 5, ст. 21. - [Електронний ресурс]: <https://ips.ligazakon.net/document/T281100?an=776987>
5. Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 6, ст.147). - [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text>
6. Закон України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 №2671-VIII // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2019, № 18, ст.73 - [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
7. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» (Із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради, 2001, № 42, ст. 213. - [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>
8. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» Із змінами та доповненнями. // Відомості Верховної Ради, 1993, № 16, ст.167. - [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12#Text>
9. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми: Сумський державний університет, 2019.
10. Наместникова И.В. Этические основы социальной работы. Москва: Юрайт, 2019.
11. Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2019. № 1. С.70-85.
12. Семигіна Т. В. Розвиток у сучасній соціальній роботі підходів, орієнтованих на сильні сторони клієнтів // Paradigms of the Modern Educational Process: Opportunities and Challenges for Society (1st ed.). Dallas: Primedia eLaunch LLS, 2019. P. 96-105.
13. Собочан А., Бертотті Т., Стром-Готфрід К. Етичні міркування у дослідженнях із соціальної роботи / Пер. з англ. Т. Семигіної // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2019. № 1. С.86-101.
14. Social Work Treatment: Interlocking Theoretical Approaches / Turner F.J., ed. 6th ed. Oxford: Oxford University Press, 2017. 648 p.

Національний університет «Чернігівська політехніка»

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

Здобувача вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

Кафедра _____

Ступінь вищої освіти _____

Спеціальність _____

(назва)

Освітня програма _____

(назва)

_____ курс, група _____

Здобувач вищої
освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка

підприємства, організації, установи

„____”

_____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи _____

Печатка

Підприємства, організації, установи

“____”

_____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

ДОДАТОК Б

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗВІТ

про виконання програми переддипломної практики

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

групи _____

спеціальність _____

освітня програма _____

ступінь вищої освіти _____

база практики _____
(повна назва)

Керівник практики
від бази практики

(посада, прізвище, ініціали)

Керівник практики від кафедри

(посада, прізвище, ініціали)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Переддипломної практики

Назва установи _____

Адреса, телефон _____

Директор _____

Соціальний працівник (педагог) _____

Керівник практики від закладу, де проходила практика _____

Керівник від закладу освіти _____

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

- 1.** Ознайомитися з науковою проблематикою й результатами аналітико-дослідної діяльності закладів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень.
- 2.** Здійснити аналітичний огляд вітчизняних та іноземних джерел за обраним напрямом дослідження, що пов'язаний зі спеціалізацією кафедри соціальної роботи та відповідно до наукової проблеми дослідження кваліфікаційної роботи.
- 3.** Оволодіти методикою визначення проблеми дослідження, обґрунтування її актуальності та опису теоретичних підходів її вивчення.
- 4.** Описати методологію та розробити програму дослідження щодо детального проведення його основних етапів, методів збору даних, способів вибору респондентів та необхідних ресурсів.

1. Аналіз наукової діяльності закладів (установ) та їх досвіду проведення наукових досліджень

Ознайомитися з науковою проблематикою й результатами аналітико-дослідної діяльності закладів та їх провідних спеціалістів, які проводять науково-дослідні роботи або здійснюють розробки й мають наукові здобутки у сфері наукової проблематики кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти

Назва навчального (соціального) закладу – бази практики

Адреса _____

Телефон _____

Основні наукові напрями досліджень бази практики

Тематика науково-дослідної та експериментальної роботи

Завдання науково-дослідної роботи бази практики

Види та форми науково-дослідної роботи бази практики

Тематика наукових заходів (конференції, круглі столи, проєкти)

- 2. Наукові публікації, публікації навчально-методичного спрямування (огляд вітчизняних та іноземних джерел за обраним напрямом дослідження, що пов'язаний зі спеціалізацією кафедри соціальної роботи та відповідно до наукової проблеми дослідження кваліфікаційної роботи).**

П.І.Б.	Вид публікації, назва	Рік видання

*Аналітичний огляд вітчизняних та іноземних джерел відповідно до спеціалізації наукових досліджень бази практики та наукової проблеми дослідження кваліфікаційної роботи за останні 5 років
(повний обсяг 10-15 сторінок додається до звіту)*

Мета аналітичного огляду вітчизняних та іноземних джерел

I. Бібліографічний етап складання огляду за проблемою дослідження

Перелік наукових монографій

Перелік авторефератів дисертацій

Перелік наукових публікацій у вітчизняних журналах

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Перелік наукових публікацій у міжнародних журналах, включених до наукометричних баз

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва журналу (автор, назва статті, ключові поняття)

Перелік публікацій фахівців – бази практики

Назва публікації (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва публікації (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва публікації (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва публікації (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва публікації (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва публікації (автор, назва статті, ключові поняття)

Назва публікації (автор, назва статті, ключові поняття)

Перелік навчальних підручників, науково-методичних посібників

Назва видання (автор, анотація)

Назва видання (автор, анотація)

Перелік нормативної літератури

Назва документу

Аналітичний етап складання огляду за проблемою дослідження

Опрацювання літературних джерел з основних питань проблеми дослідження (за вибором 6-10 вітчизняних та іноземних публікацій)

Автор, назва, видавник, місто видання, рік видання, загальна кількість сторінок	Короткий зміст відібраного матеріалу, який використовуватиметься в роботі (сторінки за кожною позицією)	Відібрані цитати (характеристика та сторінки за кожною позицією), на які будуть посилання	Дискусійні моменти джерела (характеристика та сторінки за кожною позицією)	Зауваження (для якого розділу, вирішення якого завдання роботи відібраний матеріал)
---	---	---	--	---

3. Визначення проблеми дослідження, обґрунтування актуальності та визначення теоретичних підходів до її вивчення

Визначення та формування проблеми дослідження

Протиріччя, що призводять до виникнення проблемної ситуації

Опис актуальності і значущості проблеми дослідження: обґрунтування вибору теми дослідження

Основні поняття, які необхідно розглядати під час вирішення наукової проблеми

Групи населення та соціальні заклади (установи) державного та недержавного підпорядкування, для яких ця проблема актуальна

Опис питань, які потребують додаткового вивчення під час вирішення наукової проблеми

Основні теоретичні підходи (теорії та їх засновники) до вивчення проблеми дослідження

Сфери застосування результатів вивчення проблеми дослідження

4. Розробка методології наукового дослідження: опис змісту її основних частин (методологія дослідження додається до звіту)

Мета наукового дослідження

Завдання наукового дослідження

Опис закладу - місця проведення дослідження

Цільові групи дослідження

Формування вибіркової сукупності дослідження: обґрунтування розміру вибірки та критерії включення представників цільової групи до вибірки

Опис респондентів та їх характеристики

5. Методика підготовки та проведення анкетного опитування

Розробити анкету опитування щодо визначеної проблеми та методичні рекомендації до її застосування у ході проведення дослідження

(макет анкети, інструкція для респондентів, методичні рекомендації додаються до звіту)

Завдання дослідження, які вирішуються за допомогою анкетного опитування

Особливості цільової групи анкетування (респондентів)

Структурованість анкети за тематичними блоками

Основні та допоміжні запитання анкетного опитування

Тип шкали та варіанти відповідей для кожного закритого запитання анкети

Послідовність запитань у анкеті

Інструкція для проведення анкетного опитування
